

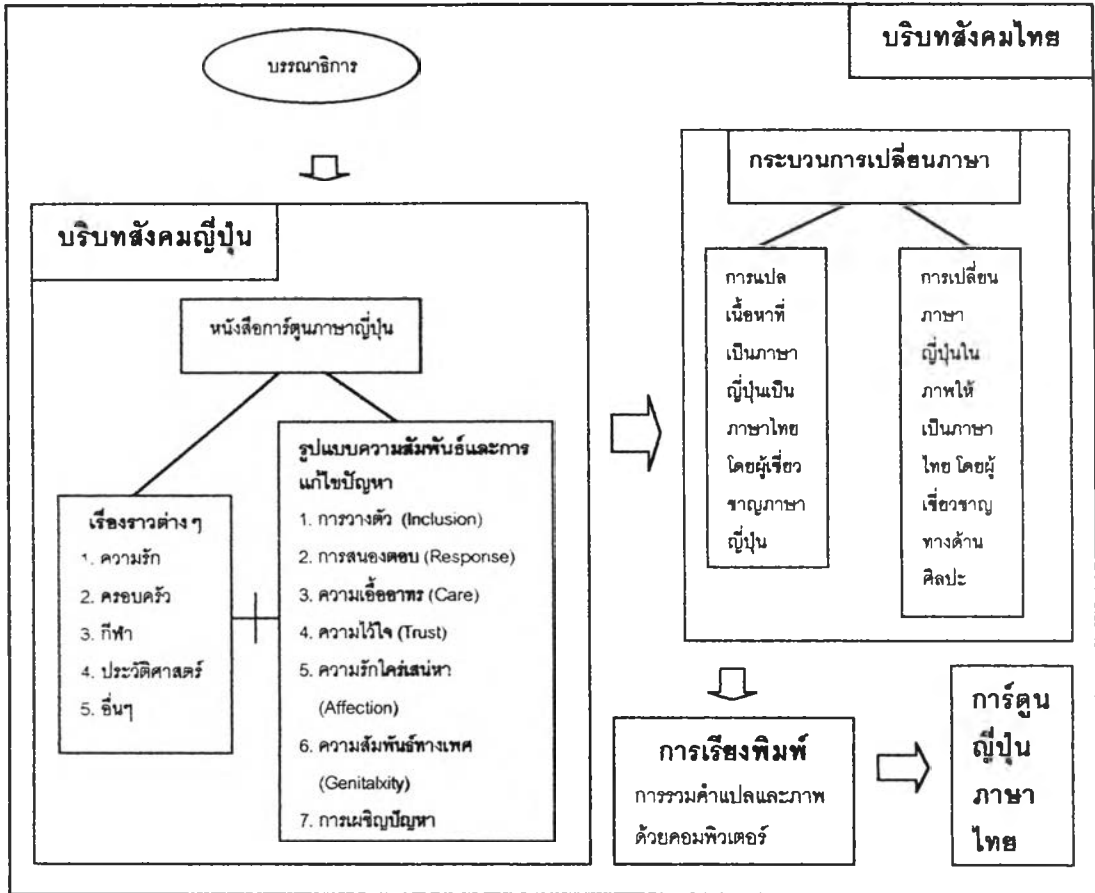
เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาเรื่องการสื่อสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศในการ์ตูนญี่ปุ่นนี้มีแนวคิดที่สำคัญซึ่งแบ่งได้เป็น 4 ส่วน ได้แก่ แนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตการ์ตูนที่แปลจากภาษาญี่ปุ่น แนวคิดเรื่องจิตวิทยาความรักและรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศ แนวคิดเรื่องบริบทสังคมญี่ปุ่น และแนวคิดเรื่องสัญญาวิทยา แนวคิดเหล่านี้จะเป็นแนวทางนำไปสู่ความเข้าใจรูปแบบความสัมพันธ์ที่นำเสนออยู่ในการ์ตูนญี่ปุ่น

แนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตการ์ตูนที่แปลจากภาษาญี่ปุ่น

ดังที่กล่าวไว้ในบทที่ 1 การ์ตูนญี่ปุ่นถูกผลิตขึ้นตามกระบวนการที่ขึ้นอยู่กับกลุ่มบรรณาธิการเพียงกลุ่มเดียว เริ่มตั้งแต่การคัดเลือกเรื่อง การแปลทั้งในด้านภาษาและภาพ การเรียงพิมพ์ ไปจนถึงการตีพิมพ์ออกมาเป็นรูปเล่ม รูปแบบคำพูดและเนื้อหาบางอย่างอาจถูกปรับแต่งเพื่อให้เข้ากับวัฒนธรรมไทยเพื่อให้เกิดความสนุกสนานน่าติดตาม ทำให้ผู้อ่านรับสารที่สื่อออกมาได้อย่างไม่รู้ตัว ดังนั้นเพื่อศึกษาการสื่อสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศในการ์ตูนญี่ปุ่นนั้นจำเป็นที่จะต้องเข้าใจกระบวนการผลิตการ์ตูนญี่ปุ่นเพื่อเข้าถึงกระบวนการผลิตอย่างลึกซึ้งโดยเฉพาะในส่วนของการแปล ที่ผู้ผลิตพยายามสื่อสารเนื้อหาต่างๆ สู่กลุ่มผู้อ่าน ดังแผนภาพที่ 2.1

แผนภาพที่ 2.1 กระบวนการผลิตการ์ตูนญี่ปุ่น

ภาพกระบวนการผลิตแสดงถึงความสำคัญของผู้ผลิตหรือกลุ่มบรรณาธิการที่มีบทบาทสำคัญต่อการรักษา หรือตัดแปลงเนื้อหาในการ์ตูนเพื่อทำให้การ์ตูนของตนเองได้รับความนิยมในกลุ่มผู้อ่าน

แนวคิดเรื่องจิตวิทยาความรักและความสัมพันธ์

แนวคิดเกี่ยวกับจิตวิทยาความรักและความสัมพันธ์นี้มีผู้ให้ทฤษฎีและแนวคิดไว้มากมาย โดยแนวคิดที่เด่นและสัมพันธ์กับการสื่อสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศในการ์ตูนญี่ปุ่นมีดังนี้

แนวคิดเรื่องการจับคู่และการเดท (Date)

สำหรับรูปแบบการเกิดความสัมพันธ์และการพัฒนาความสัมพันธ์จากคนที่ต้อง

ตาซึ่งกันและกันแล้วนำไปสู่การคบหากันเป็นคู่อีกกันนั้นมีลำดับของการดำเนินความสัมพันธ์อยู่ 6 ขั้นตอนคือ

1. การวางตัว (Inclusion) เมื่อคนสองคนพบกันสบตากันหรือยิ้มให้กันและทักทายก็เป็นจุดเริ่มต้นของมิตรภาพให้พัฒนาขึ้น ถ้าปล่อยให้โอกาสนี้ผ่านไปโดยไม่สานต่อความสัมพันธ์ก็จะหยุดอยู่ที่เดิม

1. การสนองตอบ (Response) เมื่อได้เริ่มต้นยิ้มและทักทายกันด้วยความรู้สึกที่เป็นมิตร และผู้ได้รับการสนองตอบไปในทางบวกจะเสริมกำลังใจให้มีการสานความสัมพันธ์กันมากยิ่งขึ้น หากได้พูดคุยมีความคิดเห็นคล้ายกันเข้าใจกันจะเกิดความอาทร เชื่อใจกัน เกิดความสนิทสนมกันมากขึ้นจะช่วยให้มีความรู้สึกที่ดีขณะที่ความสัมพันธ์ดำเนินไป

2. ความเอื้ออาทร (Care) เป็นการห่วงใยถึงความเป็นอยู่ของอีกฝ่ายหนึ่ง เอาใจใส่ต่อความรู้สึก และความต้องการของอีกฝ่ายหนึ่ง ก่อให้เกิดความสุขและความพอใจ

3. ความไว้วางใจ (Trust) เมื่อมีความไว้วางใจร่วมด้วยก็จะเป็นขั้นตอนสำคัญที่จะส่งเสริมการขยายความสัมพันธ์ และความมั่นใจในอีกฝ่ายหนึ่งให้แน่นแฟ้นยิ่งขึ้น

4. ความรักใคร่เสน่หา (Affection) เมื่อมีความเอื้ออาทร ความเชื่อใจก็จะเกิดความอบอุ่นผูกพัน เมื่อมีความสัมพันธ์ทางจิตใจมาถึงระดับนี้แล้วก็ต้องการที่จะมีความใกล้ชิดทางด้านร่างกาย เช่นนั่งใกล้ๆ กัน เดินจูงมือกันหรือ จับมือกัน สบตากัน มองกันอย่างดูดีเต็ม ยิ้มให้กัน กอดกัน และอาจจะบอกกล่าวยืนยันเป็นวาจาว่า ชอบกันรักกัน

5. ความสัมพันธ์ทางเพศ (Genitality) ระเบียบนี้เป็นระยะสุดท้ายของความสัมพันธ์ในระยะที่ผ่านมาทั้งสองฝ่ายจะมีความสนิทสนม และมีการแสดงความรู้สึกทางเพศต่อกัน (เอกสารประกอบการอบรม, 2543:12)

ลำดับขั้นตอนเหล่านี้สามารถจำแนกลักษณะหลากหลายของสัมพันธ์ภาพซึ่งรวมทั้งมิตรภาพที่ดีสัมพันธ์ภาพระหว่างพ่อแม่ลูกหรือพี่น้อง หรือความสนิทสนมระหว่างครูประจำชั้นกับนักเรียน มิตรภาพระหว่างเพศที่ไม่ใช่คู่อีก ทั้งในเพศเดียวกันและต่างเพศอีกทั้งในแต่ละลำดับขั้นอาจเกิดหรือไม่ก็ได้

รูปแบบของการหาคุณค่าและความหมายของการคบหากันของแต่ละคนมีลักษณะต่างกันไป กล่าวคือเมื่อผู้ชายและผู้หญิงต่างเริ่มให้ความสนใจต่อกัน พวกเขาจะมีกระบวนการ

การของการปฏิสัมพันธ์ (strategic interaction) ที่แตกต่างกันออกไป เมื่อผู้ชายต้องการชวนผู้หญิงไปเที่ยวเขาจะมีรูปแบบในการเชิญชวนแตกต่างกันออกไป โดยผู้ชายมักจะกลัวการปฏิเสธจากผู้หญิง ดังนั้นเขาจะตั้งคำถามนำเพื่อให้ทราบว่าผู้หญิงคนนั้นจะว่างในวันที่เขาจะชวนไปเที่ยว เช่น เสาร์นี้คุณต้องไปทำอะไรหรือเปล่า เป็นต้น การที่ผู้ชายไม่ถามผู้หญิงไปตรงๆ เช่น วันเสาร์นี้ไปคูหึ่งกันไหม เป็นเพราะคำถามตรงๆ นี้ดูไม่มีสไตล์และค่อนข้างเสี่ยงกับการได้รับคำปฏิเสธ อาจจะทำให้เสียหน้าในวันนั้นผู้หญิงไม่ว่างจริงๆ หรือว่าอาจจะถูกปฏิเสธเพราะไม่มีสไตล์ก็ได้ ดังนั้นผู้ชายจึงมักจะถามนำเพื่อที่จะทราบสถานการณ์โดยรวมก่อนเพื่อวางคำถามต่อไป

สำหรับผู้หญิงเมื่อมีผู้ชายมาถามเขาก็จะคิดคำนวณว่าจะตอบคำถามผู้ชายคนนั้นอย่างไรโดยประเมินจาก ลักษณะของผู้ชายคนนั้นเป็นอย่างไร เป็นคนดังในหมู่เพื่อนหรือไม่ แล้วตัวผู้หญิงเองสนใจผู้ชายคนนั้นอยู่ด้วยหรือไม่ ถ้าผู้ชายคนนั้นเป็นคนเด่นดังในหมู่เพื่อนแนวโน้มในการตอบรับของผู้หญิงจะมีมาก แต่ถ้าผู้ชายคนที่มาถามไม่ใช่คนที่เขาสนใจ ผู้หญิงก็จะคิดไตร่ตรองในประเด็นของการเสี่ยงไปกับคนที่ไม่ค่อยชอบเพื่อสร้างแรงจูงใจต่อคนที่ตนสนใจหรือจะปฏิเสธไป กรณีนี้ถ้าผู้หญิงตอบตกลงอาจเสี่ยงต่อการเสียโอกาสถ้าผู้ชายคนที่เราชอบมาชวนไปเที่ยวด้วยเหมือนกัน ซึ่งแต่ละคนจำเป็นต้องประเมินสถานการณ์ของตนเอง ในการตอบนั้นถ้าผู้หญิงว่าง อาจจะไม่ต้องตอบคำถามของผู้ชายโดยตรงเพื่อว่าไม่เป็นการเปิดหรือตัดโอกาสของตนเองซึ่งรูปแบบของกระบวนการของการปฏิสัมพันธ์นี้ทั้งผู้ชายและผู้หญิงต่างก็ต้องประเมินสถานการณ์ที่ตนเองเผชิญอยู่ด้วยตนเอง เมื่อการชวนประสบความสำเร็จก็จะเกิดการเดทขึ้น เมื่อจบการเดทของวันคู่เดทอาจจะจากกันด้วยการจูบลา ซึ่งผู้ชายจะเป็นผู้เริ่มก่อนและจะต้องประเมินสถานการณ์ว่าเหมาะสมหรือไม่อย่างไรเพื่อไม่ให้เกิดความผิดพลาดจนทำให้ผู้หญิงหัวเราะเยาะได้ ส่วนผู้หญิงจะเลือกเวลาและบุคคลที่จะอนุญาตให้จูบ โดยผู้หญิงจะไม่อนุญาตให้ทุกคนจูบได้เพราะจะทำให้เสียภาพพจน์ ทั้งผู้ชายและผู้หญิงต่างก็ต้องพิจารณาความเหมาะสมของการกระทำเพื่อไม่ให้ตนเองสูญเสียความเคารพและความมั่นใจในตนเองไป (Douglas C. Kimmel, Irving B. Weiner:306-310)

แนวคิดเรื่องจิตวิทยาความรักโรแมนติก (Romantic love)

มีผู้ให้คำนิยามความหมายและรูปแบบของความรักไว้มากมายที่สำคัญๆ ได้แก่ Stemberg (1986b, 1988a) และ Lee (1973, 1998)

Stemberg เสนอไว้ว่าโดยปกติแล้วความรักประกอบด้วย 3 สิ่งคือ ความใกล้ชิด (intimacy) ความดื่มด่ำหลงใหล (passion) และการผูกมัดหรือข้อผูกมัด (commitment) ในความ

รักรูปแบบต่างๆ ต่างก็มีส่วนผสมขององค์ประกอบทั้งสามแต่อยู่ในสัดส่วนที่แตกต่างกันออกไปก่อให้เกิดความรัก 7 แบบ ที่พบในหนังสือการ์ตูนจะมีหลายรูปแบบซึ่งอาจจะเป็นลักษณะของการพัฒนาความสัมพันธ์อย่างหนึ่ง

ความรักทั้ง 7 แบบที่ Sternberg ได้เสนอไว้เริ่มต้นด้วยความชอบ (Liking) จะประกอบด้วยความใกล้ชิดเพียงอย่างเดียว ความรักที่โรแมนติก (Romantic Love) ประกอบด้วย ความใกล้ชิดและความเต็มคำหลงไหล ความหลง (Infatuation) ประกอบด้วยความเต็มคำหลงไหลอย่างเดียว ความรักแบบเงื่อนไข (Fatuuous Love) ประกอบด้วยความเต็มคำหลงไหล และ ข้อผูกมัด ความรักที่ว่างเปล่า (Empty Love) ประกอบด้วยการตัดสินใจหรือข้อผูกมัดอย่างเดียว ความรักแบบเพื่อน (Companionate Love) ประกอบด้วยความใกล้ชิดและข้อตกลง และความรักสุดยอด (Consummate Love) ประกอบด้วยความเต็มคำและข้อตกลง ความรักทั้ง 7 แบบมี องค์ประกอบหลัก 3 อย่างไม่เท่ากันทำให้เกิดรูปแบบของการให้และการกระทำในรูปแบบที่แตกต่างกันไป ดังนั้นรูปแบบความสัมพันธ์ก็แตกต่างกันด้วยเช่นกัน

สำหรับ Lee นั้นได้เสนอความรักไว้ 6 แบบซึ่งสามารถนำไปใช้วัดพฤติกรรมความรักในผู้หญิงและผู้ชายที่มีการแสดงออกที่ต่างกัน ผู้หญิงและผู้ชายมีความแตกต่างกันโดยพื้นฐาน ทำให้รูปแบบพฤติกรรมกระทำต่างๆ แตกต่างกันด้วยแม้แต่ในเรื่องของความรัก ความรักแบบแรกของ Lee คือ ความรักแบบเส่นหา (Eros) คือการเห็นความรักเป็นสิ่งที่สำคัญที่สุดในชีวิต แม้จะไม่มากพอที่จะทำลายตนเอง เป็นความรู้สึกถูกใจอีกฝ่ายตั้งแต่แรกเห็นคล้ายรักแรกพบ ความดึงดูดใจซึ่งกันและกันแสดงออกมาทั้งคำพูดและการแสดงความใกล้ชิดอยากเจอกันทุกวันถ้าเป็นไปได้ วาดฝันเกี่ยวกับอีกฝ่ายไว้งดงามและไม่ได้คาดการณ์ถึงอุปสรรคใดๆ คู่รักประเภทนี้พยายามพัฒนาสัมพันธ์ภาพกับคู่ของตนอย่างรวดเร็ว โดยการเปิดเผย ซื่อสัตย์ และจริงใจ ใส่ใจคู่รักมากเป็นพิเศษ แต่ไม่แสดงความเป็นเจ้าข้าวเจ้าของหรือกลัวว่าจะมีคู่แข่ง ความรักแบบไม่ผูกมัด (Ludus) ความรักเป็นเกมชนิดหนึ่งเพื่อความบันเทิงของทั้งสองฝ่าย หลีกเลี่ยงการผูกมัด สามารถผลัดเปลี่ยนคู่ไปได้เรื่อยๆพยายามที่จะไม่สร้างความเป็นผูกพันทางอารมณ์อย่างลึกซึ้งเพื่อรักษาความเป็นอิสระของตน ถึงแม้จะไม่ต้องการทำให้อีกฝ่ายเจ็บปวดแต่การโกหกและความไม่จริงใจ ถือว่าเป็นการเล่นตามกติกาผู้ที่มีความรักแบบนี้จะไม่หึงหวงหรือแสดงความเป็นเจ้าข้าวเจ้าของ และอาจเห็นชอบให้คู่ของตนมีความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ทั้งนี้เพื่อสร้างความสมดุลในความสัมพันธ์ของตน ความรักแบบมิตรภาพ (Storge) ความรักพัฒนามาจากมิตรภาพ เป็นความรู้สึกรักใคร่ อันเนื่องมาจากการคบหากันมาเป็นเวลานานไม่ได้มีความรู้สึกตื่นเต้น เกรี้ยวร้อนแต่เน้นการที่ทั้งสองฝ่ายมีความสนใจร่วมกันและมีกิจกรรมร่วมกัน ความรักเป็นสิ่งที่มั่นคงที่ผนวกเข้าไปกับการดำรง

ชีวิตตามปกติ **ความรักแบบลุ่มหลง (Mania)** ผู้ที่มีความรักแบบนี้จะไม่หาความรักแต่เชื่อว่าความรักเป็นความเจ็บปวด ปราบณาความใกล้ชิดและต้องการความเป็นเจ้าข้าเป็นเจ้าของต้องการให้คู่รักของตนแสดงความรักมากกว่าปกติ เมื่อใดที่คู่ไม่ได้แสดงความรักหรือไม่แสดงความรักตามที่ปราบณาอาจจะทำร้ายตนเองเพื่อเอาชนะความรักคู่รักประเภทนี้เชื่อว่าเมื่อปราศจากความรักจากอีกฝ่ายชีวิตก็ไม่มีคุณค่าอีกต่อไป **ความรักแบบมีเหตุผล (Pragma)** เป็นความรักที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความเป็นจริง ผู้ที่มีความรักแบบนี้จะแสวงหาคู่ที่เหมาะสมกับตนมากที่สุด เชื่อว่าความสัมพันธ์จะราบรื่นก็ต่อเมื่อคู่รักสามารถตอบสนองความต้องการพื้นฐานของกันและกันได้ แสวงหาคนที่มีลักษณะคล้ายตนหรือต่างจากตนแต่ช่วยเติมเต็มส่วนที่ขาดการเลือกคู่จะมีลักษณะคล้ายรักเพื่อเลือกทั้งนี้ก็เพราะคาดหวังสัมพันธ์ภาพที่ยั่งยืน **ความรักแบบเสียสละ (Agape)** เป็นความรักที่ปราศจากความเห็นแก่ตัวต้องการเป็นผู้ให้มากกว่าผู้รับมีความห่วงใยและคำนึงถึงความสุขของคู่รักเป็นสำคัญโดยไม่ใส่ใจกับความต้องการของตนเอง “การให้” เป็นปัจจัยสำคัญของความรักแบบนี้ (Douglas C. Kimmel, Irving B. Weiner:360-363)

ในเรื่องเกี่ยวกับความรักยังมีแนวคิดเกี่ยวกับความดึงดูดใจ (Attractive) ที่มีทฤษฎีที่ใช้ในการวิเคราะห์การนำไปสู่การดึงดูดใจอยู่อีก 4 ทฤษฎี ซึ่งเป็นแนวคิดและทฤษฎีที่สามารถนำมาประกอบการอธิบายรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศในหนังสือการ์ตูนญี่ปุ่นได้ ในส่วนของความดึงดูดใจนั้นเกิดได้จากปัจจัย 2 อย่างคือ **ความใกล้ชิด (Proximity)** และ **ความเหมือนกัน (Similarity)** โดยจะสังเกตได้ว่าบ้านที่อยู่ใกล้กัน หรือผู้ที่ทำงานนั่งใกล้กัน หรือเรียนหนังสือที่เดียวกัน มักจะสนิทกันมากที่สุด คนที่อยู่ห่างออกไปก็สนิทน้อยลงๆ ตามความห่าง ผู้ที่อยู่ใกล้กันมักได้รับความสนใจซึ่งกันและกันมากกว่าคนที่อยู่ไกลซึ่งเป็นพื้นฐานแรกของความดึงดูดใจ ในส่วนของความเหมือนเป็นสิ่งที่ช่วยต่อยอดความประทับใจและดึงดูดใจให้เกิดความสัมพันธ์ที่ยาวนานต่อไป โดยปกติแล้วทุกคนต้องการอยู่กับคนที่มีลักษณะเหมือนกับเรามากที่สุด ดังนั้นเมื่อได้เจอคนที่ดึงดูดใจแล้วยังมีความชอบคล้ายกันอีกจะเป็นตัวส่งเสริมให้ความสัมพันธ์ยืนนานยิ่งขึ้น

ในส่วนของทฤษฎีนั้นมีด้วยกัน 4 ทฤษฎี คือ **Reinforcement Theory** เป็นเรื่องของผลจากแรงดึงดูดใจ กล่าวคือคนเราจะชอบหรือไม่ชอบใครขึ้นอยู่กับผลของการเรียนรู้เกี่ยวกับคนๆ นั้น โดยปกติแล้วคนเราจะตัดสินความน่าสนใจของคนจากสิ่งที่มีเหมือนกับตัวเองมากกว่า ถัดมาคือ **Equity Theory** โดยปกติแล้วคนเราชื่นชอบคนที่มีความยุติธรรมเป็นพื้นฐานซึ่งเมื่อได้อยู่ใกล้ชิดคนเหล่านี้จะทำให้รู้สึกสบายใจ ประทับใจในความสัมพันธ์ เป็นลักษณะของความเท่าเทียมกันที่เกิดขึ้นระหว่างกันซึ่งออกมาในรูปของผลประโยชน์ที่ได้รับจากความสัมพันธ์นั้นๆ **Social Exchange Theory** เป็นทฤษฎีที่อธิบายถึงความสัมพันธ์ของบุคคลที่โดยปกติแล้วต้องการการได้

ทำไมมากด้วยการลงทุนน้อยในความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นระหว่างกัน ดังนั้นในความสัมพันธภาพต่างควรได้รับประโยชน์ทั้งสองฝ่ายจึงจะทำให้ความสัมพันธ์นั้นคงอยู่ และ Gain-Loss Theory เป็นทฤษฎีที่เกี่ยวกับการเพิ่มความพึงพอใจหรือลดความพึงพอใจจากผลของการกระทำที่ไม่คาดหมาย ซึ่งการกระทำบางอย่างอาจมีส่วนช่วยในการส่งเสริมความสัมพันธ์ให้น่าสนใจและติดตาม แต่อีกด้านหนึ่งถ้าพฤติกรรมนั้นๆ ทำลายความชื่นชอบที่มีอยู่เดิมก็จะทำให้ความสัมพันธ์นั้นจบลงได้ (Karen Huffman, Mark Vernoy and Judith Vernoy : 613-615)

ในเรื่องราวของจิตวิทยาความรัก ความสัมพันธ์ระหว่างหญิงชายมักจะมีปัญหาเกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้งซึ่งปัญหาเหล่านี้มักเกิดจากความต้องการและการได้รับการตอบสนองไม่ตรงกัน กล่าวคือธรรมชาติของผู้ชายและผู้หญิงนั้นแตกต่างกันทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ดังนั้นความคิดทัศนคติ การให้ความสำคัญจึงแตกต่างกันออกไปด้วย โดยผู้ชายมักให้ความสำคัญกับความปลอดภัย การอยู่รอดของชีวิต แต่สำหรับผู้หญิงต้องการการเอาใจใส่ เอาใจและชอบที่ได้รับความสำคัญ บ้างก็ต่าง ๆ นี้เองมีส่วนทำให้ความสัมพันธ์ระหว่างชายหญิงสั้นคลอน ปัญหาอีกประการหนึ่งที่สำคัญคือ แนวคิดเกี่ยวกับความรัก โดยปกติชายและหญิงมักชื่นชอบความรักโรแมนติกที่มีลักษณะของความลุ่มหลง ความตื่นเต้นเร้าใจอยู่มาก ซึ่งโดยปกติแล้วความรักโรแมนติกนี้จะมีระยะเวลาสั้นในช่วงแรกๆ ของความสัมพันธ์ เมื่อความสัมพันธ์พัฒนาไปอีกระดับที่ลึกกว่าและมั่นคงกว่านั้นความรู้สึกลุ่มหลง ตื่นเต้นเร้าใจต่างๆ จะลดน้อยลงหรืออาจจะหมดไป ทำให้ชายหญิงบางคนคิดว่าความรู้สึกที่เปลี่ยนไปนี้เป็นสัญญาณเตือนว่าความรักครั้งนั้นไม่ใช่ความรักโรแมนติกที่เขาฝันใฝ่อีกต่อไปจึงส่งผลให้การเปลี่ยนคู่บ่อยซึ่งแท้จริงแล้วเป็นความคิดที่ผิด

ในการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้นจากความรักโรแมนติกนี้ชายและหญิงจะต้องพยายามปรับตัวเพื่อยอมรับกับลักษณะที่เปลี่ยนไปของความรัก พยายามเข้าใจและยอมรับซึ่งกันและกัน เพื่อพัฒนาให้ความสัมพันธ์มั่นคงต่อไปหรือกลายเป็นความสัมพันธ์แบบ companionate love ซึ่งมีความมั่นคงยาวนาน ประกอบไปด้วยความเชื่อมั่น ความเอาใจใส่ อดทนใจกว้างและมีความเป็นเพื่อนรวมอยู่ด้วย นักวิจัยทั้งหลายแนะนำว่าการยอมรับความเป็นผู้ชายและความเป็นผู้หญิงจะช่วยให้ลดปัญหาต่างๆ ลงได้ อีกประการหนึ่งคือ ทั้งผู้หญิงและผู้ชายต่างมีสังคมกับผู้อื่นมากขึ้น จะทำให้ความสัมพันธ์ดีขึ้น เช่นในกลุ่มผู้ที่มีความรักโรแมนติกควรตระหนักไว้ว่า ความสัมพันธ์เพียงอย่างเดียวไม่ใช่ทั้งหมดของความต้องการทางสังคมของพวกเขา ความต้องการบางอย่างอาจได้รับการเติมเต็มจากความสัมพันธ์ประเภทอื่นๆ เช่นจากความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนไม่ว่าจะเป็นเพื่อนเพศเดียวกันหรือต่างเพศก็ได้ (Karen Huffman, Mark Vernoy and Judith Vernoy : 617-

621) แนวคิดเรื่องจิตวิทยาความรักแมนติกและความสัมพันธ์นี้จะเป็นแนวทางในการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ของตัวละครในการ์ตูนรวมไปถึงลักษณะความรักที่เกิดขึ้น

แนวคิดเรื่องบริบทสังคมญี่ปุ่น

ในการศึกษาการสื่อสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศในการ์ตูนญี่ปุ่นได้

อย่างด่งแท้ ความเข้าใจในเรื่องความคิด ทักษะคิด ความเชื่อ ค่านิยม ขนบประเพณี สังคมและรูปแบบการดำเนินชีวิตของญี่ปุ่นก็มีส่วนสำคัญยิ่งในการทำความเข้าใจเนื้อหาและบริบทต่างๆ ที่ปรากฏอยู่ในการ์ตูน ซึ่งมีดังต่อไปนี้

1. สังคมและการดำเนินชีวิต ชาวญี่ปุ่นเป็นชนชาติที่เน้นถึงความสำคัญของกลุ่มมากกว่าตัวบุคคล โดยกลุ่มจะมีอิทธิพลอย่างมากต่อแบบแผนการดำรงชีวิตของคนญี่ปุ่น คนญี่ปุ่นทำกิจกรรมกลุ่มทุกชนิดดังนั้นรูปแบบของความสัมพันธ์ของคนญี่ปุ่นจึงมักจะอยู่ในรูปแบบของการรวมกันเป็นกลุ่มเสมอ ความสามัคคีเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกันในหมู่คณะเป็นสิ่งที่ได้รับการยกย่องมากกว่าความสำเร็จเฉพาะบุคคล ชาวญี่ปุ่นจึงให้ความสำคัญกับความร่วมมือร่วมใจกัน ความมีเหตุผล ความเข้าใจและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ นอกจากนี้แล้วเพื่อให้กลุ่มดำเนินไปด้วยดี คนญี่ปุ่นจะพยายามหลีกเลี่ยงการเผชิญหน้ากันโดยตรง หรือหลีกเลี่ยงความรุนแรงที่จะเกิดขึ้น ดังนั้นในการตัดสินใจเรื่องใดๆ นั้น สมาชิกในกลุ่มจะต้องคอยสังเกตว่าคนอื่นในกลุ่มจะมีความคิดเห็นต่อเรื่องนั้นๆ กันอย่างไรบ้าง และการเสนอความคิดเห็นนั้นก็มักเป็นลักษณะพูดอ้อมๆ เป็นนัยมากกว่า เพื่อเป็นการป้องกันไม่ให้เกิดการ “เสียหน้า” กันขึ้นดังนั้นคนญี่ปุ่นจะปฏิบัติตนเป็นผู้สงบเมื่ออยู่ในสังคมรู้จักควบคุมคำพูดกิริยามารยาท รู้จักรักษา “หน้า” ของผู้อื่น คนญี่ปุ่นไม่แสดงอารมณ์ของตัวเองออกมา ซึ่งลักษณะการพยายามระงับอารมณ์ต่างๆ อยู่เสมอไม่ว่าดีใจหรือเสียใจนี่เองที่เป็นสาเหตุให้คนญี่ปุ่นยิ้มอยู่เสมอ

2. การศึกษา มีบทบาทและความสำคัญต่อการกำหนดอาชีพ หรือกำหนดบทบาทหน้าที่และสถานภาพของคนในสังคม คนญี่ปุ่นทุกคนจึงมองเป็นความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดระหว่างผลการเรียนกับความสำเร็จในชีวิต ดังนั้นเด็กญี่ปุ่นจึงต้องทุ่มเทให้กับการเรียนอย่างเต็มที่ รวมไปถึงการเรียนพิเศษเพื่อให้สอบเข้าเรียนในโรงเรียนที่มีชื่อเสียง เด็กจึงต้องเตรียมตัวสอบแข่งขันเข้าเรียนกันอย่างจริงจังและต้องเผชิญกับความกดดันเป็นอย่างมาก

เมื่อเข้าเรียนได้แล้วคนญี่ปุ่นจะไม่แข่งขันกันอย่างเปิดเผยในการเรียน แต่ในขณะเดียวกันเด็กก็จะแสดงความสามารถในการเรียนไม่ให้น้อยหน้ากว่ากัน ปัญหาประการหนึ่งซึ่งนับ

ว่ามีความรุนแรงอย่างยิ่งในโรงเรียนก็คือ ปัญหาความประพฤติของวัยรุ่น โดยเฉพาะปัญหาเด็ก รังแกกัน (อิจิเมะ) ในโรงเรียนซึ่งในเรื่องนี้ญี่ปุ่นได้จัดตั้งสำนักงานให้คำปรึกษาเกี่ยวกับสิทธิ มนุษยชนขึ้นเพื่อรับมือกับปัญหาเด็กรังแกกัน ซึ่งพบว่าปัญหานี้มีแนวโน้มสูงขึ้นเด็กเริ่มรังแกกันตั้ง แต่ชั้นประถม และไปทวีความรุนแรงในชั้นมัธยมต้น พอเด็กโตถึงชั้นมัธยมปลายก็จะเลิกรังแกกัน ไปเอง ซึ่งลักษณะของการรังแกกันที่สำคัญ อาจแบ่งออกได้ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 พฤติกรรมการรังแกกันของวัยรุ่นญี่ปุ่นในโรงเรียน

ลักษณะการรังแก	ปริมาณ (%)
คำ, พุดเสียดสีให้เจ็บใจ	33.9
ใช้ความรุนแรงจนทำให้บาดเจ็บ	28.8
กีดกันออกจากกลุ่ม	27.8

ที่มา : ควงริตน์ กมโลบล. การศึกษาลักษณะของการสร้างอารมณ์ทางสังคมในการดูแลญี่ปุ่นทางโทรทัศน์จุด "โดเรมอน". ปรินญา มหาบัณฑิต การสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2535

สำหรับทางออกของเด็กที่ถูกรังแก มีทั้งการปรึกษาผู้ปกครอง ทนเอาไม่ปรึกษา ใครเลย หรือปรึกษาครู เด็กที่ถูกรังแกส่วนมากมักจะเป็นเด็กที่อ่อนแอในทางร่างกาย ผลการเรียน ไม่ค่อยดี แต่งตัวไม่สะอาด เพราะผู้ปกครองไม่ค่อยเอาใจใส่ เด็กที่ย้ายโรงเรียนและเด็กที่มีปัญหา อื่นๆ เด็กที่ถูกรังแกจะไม่อยากไปโรงเรียน อาจทำให้ผลการเรียนตก ไม่กล้าบอกใคร ไม่มีทางออก เมื่อถูกบีบบังคับจิตใจมากๆ เข้าก็ทำให้ "ฆ่าตัวตาย" ดังที่เป็นข่าวอยู่เสมอ

3. ค่านิยมเกี่ยวกับสตรีและความเป็นแม่ ในสังคมญี่ปุ่นทัศนคติที่ยึดถืออย่าง แน่นแฟ้นประการหนึ่งคือ ผู้ชายเป็นใหญ่เหนือผู้หญิง สังคมของญี่ปุ่นมีการกีดกันการทำงานของ ผู้หญิงอย่างรุนแรง เด็กผู้หญิงจะถูกอบรมอย่างเข้มงวด สำหรับชนชาติญี่ปุ่นแล้วความรู้สึกต่อความ เป็น ผู้หญิง นั้นรุนแรงมาก จะเรียนอะไรหรือจะทำอะไรก็ต้องอยู่ในขอบเขตของความเป็นผู้หญิง เมื่อเรียนจบแล้วผู้หญิงจะทำงานระดับที่ไม่ค่อยได้ใช้มันสมองแม้จะร่ำเรียนมาสูงเพียงใด โดยทั่วไปแล้วผู้หญิงญี่ปุ่นให้ความสำคัญต่อการแต่งงานมาก เด็กผู้หญิงจะคิดถึงเรื่องการแต่งงานตั้งแต่ อายุยังน้อย เมื่อเริ่มเข้าสู่วัยสาวจะต้องเริ่มเรียนสิ่งที่จำเป็นต่อการครองเรือน เช่น การจัดดอกไม้ เย็บปักถักร้อย เด็กผู้หญิงจะถูกพร่ำสอนให้คุ้นเคยกับการทำงานในบ้าน และการปรนนิบัติต่อผู้ ชาย และเมื่อแต่งงานไปแล้วภรรยาจะต้องอุทิศตนอย่างเต็มที่เพื่อความสุขของคนในครอบครัว กิจกรรมทางสังคมนอกครอบครัวถือเป็นสิ่งที่ภรรยาไม่ควรยุ่งเกี่ยว

ดังที่ได้กล่าวแล้วว่าผู้หญิงญี่ปุ่นโดยส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญกับการทำหน้าที่แม่บ้านโดยการดูแลทำงานบ้านให้เรียบร้อยและเอาใจใส่สามีของตน รวมทั้งเลี้ยงบุตรและดูแลให้ดี สามีจะได้ไม่ต้องเป็นห่วงดังนั้นสามีจะไม่ต้องจับงานในบ้านเลย ภรรยาชาวญี่ปุ่นมักจะพอใจและภูมิใจกับงานแม่บ้านของตนเองส่วนใหญ่จะยึดถือว่าการเลี้ยงลูกด้วยตนเองเป็นสิ่งที่ดีที่สุด และเป็นสิ่งจำเป็นและเชื่อกันว่า เด็กจะมีปัญหาทางสังคมก็เป็นเพราะไม่ได้รับการเอาใจใส่ดูแลจากแม่ จึงทำให้เด็กเป็นคนที่ขาดความรักและความอบอุ่นจากแม่ จนทำให้ต้องประสบ挫折ระดับสังคมด้วยการใช้ความรุนแรงต่างๆ

จึงเห็นได้ว่าในครอบครัวญี่ปุ่นยุคใหม่นี้ผู้ที่เป็นศูนย์กลางและมีบทบาทสำคัญคือแม่ไม่ใช่พ่อ แม่ในความเป็นจริงพ่อคือผู้หารายได้มาเลี้ยงครอบครัว แต่พ่อก็ไม่มีบทบาทสำคัญแต่อย่างใดในการดูแลครอบครัว เรื่องการเงินในครอบครัวจะอยู่ในมือของแม่เกือบทั้งหมด พ่อมักจะอยู่นอกบ้านตลอดเวลาที่ลูกตื่น ลูกๆ มักใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่กับแม่ และแม่เท่านั้นที่เป็นผู้ควบคุมดูแลเกี่ยวกับการศึกษาของลูกอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะในสังคมญี่ปุ่นที่มีการแข่งขันกันอย่างรุนแรงในด้านการศึกษา ดังนั้นแม่โดยทั่วไปจึงเกี่ยวพันในด้านการศึกษาของลูกตั้งแต่สมัยเด็กๆ จึงมักปรากฏ โดยเฉพาะในเด็กผู้ชายมักจะมีคุณแม่กอดและขึ้นอยู่กับแม่อย่างมาก อย่างไรก็ตามการที่แม่คอยดูแลช่วยเหลือลูกอย่างใกล้ชิดตลอดเวลาในอีกแง่หนึ่งกลับเป็นการทำให้เด็กอ่อนแอในด้านการจิตใจ เพราะไม่เคยต้องทำงานอะไร ได้แต่เรียนหนังสือเพียงอย่างเดียวเท่านั้น และที่สำคัญคือ ไม่เคยต้องตัดสินใจอะไรที่สำคัญเลย ทำให้เด็กขาดความเชื่อมั่นไม่กล้าตัดสินใจทำอะไรด้วยตนเองไม่ได้ ต้องปรึกษาแม่ก่อนเสมอ จึงเป็นปัญหาของลักษณะการเลี้ยงดูลูกแบบปกป้องมากเกินไป แต่แม้ว่าภรรยาหรือแม่จะเป็นคนสำคัญของครอบครัวก็จริงแต่ในวงสังคมที่กว้างออกไปแล้วผู้หญิงญี่ปุ่นก็ยังมีสภาพที่ด้อยค่าอยู่เป็นอันมาก

4. ค่านิยมเกี่ยวกับความเป็นพ่อ สำหรับชนชาติญี่ปุ่นแล้ว พ่อ คือผู้ที่มีอำนาจสูงสุดในครอบครัว ในบ้านที่ยังยึดถือประเพณีโบราณอยู่นั้น จะต้องให้พ่อเป็นผู้เริ่มลงมือรับประทานอาหารเช้า กระทั่งเวลาอาบน้ำพ่อก็ต้องได้อาบก่อนตามด้วยลูกชายคนโต และลูกคนอื่นๆ แล้วแม่จึงจะเป็นผู้อาบน้ำคนสุดท้าย และหากลูกจะแต่งงานก็ต้องให้พ่ออนุญาตก่อน กล่าวคือจะตัดสินใจอะไรที่สำคัญก็จะต้องขอความเห็นหรือรอคำอนุญาตจากพ่อก่อนจึงจะทำได้ (ดวงรัตน์ กมลโบล, 2535 : 25-33)

ในการศึกษาการสื่อสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศในการ์ตูนญี่ปุ่นจำเป็นต้องมีความเข้าใจพื้นฐานเกี่ยวกับสภาพสังคมและแนวคิดค่านิยมของคนญี่ปุ่นซึ่งจะต้องนำมาใช้ในส่วนของการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ที่เกิดขึ้นบางครั้งครอบครัว ค่านิยมของสังคมก็มีส่วน

สำคัญในการผลักดันให้แต่ละคู่ตัดสินใจแก้ปัญหาในทางใดทางหนึ่งเพื่อนำพาให้ความสัมพันธ์ดำเนินต่อไปได้

แนวคิดเรื่องสัญวิทยาวิทยา (Semiology)

การวิเคราะห์เชิงสัญวิทยาวิทยาเป็นการตอบคำถามสำคัญ 2 ประการคือ ความหมายถูกสร้างขึ้นมาได้อย่างไร และ ความหมายถูกถ่ายทอดออกมาได้อย่างไร

ความหมายจะถูกสร้างขึ้นได้จากความสัมพันธ์ (Relation) ของการใช้สัญลักษณ์ (Signs) ดังนั้นในการวิเคราะห์ตัวเนื้อหา (Text) ต้องให้ความสำคัญแก่ความสัมพันธ์ระหว่างความหมายจากตัวสัญลักษณ์กับระบบที่นำเอาสัญลักษณ์ต่างๆ มาผูกรวมกันไว้ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดความหมายออกมา เราจึงต้องแยกเนื้อหาออกจากรูปลักษณ์ (Form) ชั่วคราวโดยไปเน้นที่ระบบของสัญลักษณ์ที่ประกอบเป็นตัวเนื้อหาขึ้นมา

สัญลักษณ์ หรือ Sign ประกอบด้วย ตัวหมาย (Signifier) มีลักษณะเป็นรูปธรรม และ ตัวหมายถึง (Signified) มีลักษณะเป็นนามธรรม การที่ตัวหมาย (Signifier) จะสร้างความหมายได้จากการที่ความสัมพันธ์อย่างมีระบบ และตัวหมายถึง (Signified) ไม่ตายตัว ดังนั้นเพื่อที่จะเข้าใจความหมายที่มีอยู่จึงจำเป็นต้องมีการเรียนรู้บ้าง เพื่อเข้าใจความสัมพันธ์อย่างมีระบบ หรือที่เรียกว่า รหัส (Code) เพื่อช่วยในการตีความหมายของสัญลักษณ์

การที่สัญลักษณ์ประเภท Icon ที่สร้างความหมายโดยความเหมือน เช่นรูปภาพ ซึ่งสามารถเข้าใจได้เมื่อเห็น ส่วนถ้อยคำที่อยู่ในการตีความเปรียบได้กับ Symbol ที่ถูกสร้างความหมายโดยจารีตต้องเรียนรู้จึงจะเข้าใจรวมกับ Index คือสัญลักษณ์ที่เป็นตัวชี้บ่งให้เห็นอีกสิ่งหนึ่งโดยอาศัยการค้นหาเหตุผล เช่นควันไฟ อาการของโรค

ภาพการตีความเป็นตัวเล่าเรื่องราวที่เกิดขึ้น โดยมีถ้อยคำเป็นตัวกำหนดขอบเขตของภาพว่าเกี่ยวข้องกับเรื่องใดให้ชัดเจนยิ่งขึ้น ดังนั้นในการวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศในการตีความปุ่นั้นจึงเป็นการวิเคราะห์หาความหมายจากความสัมพันธ์ระหว่างภาพ (Icon) และ ถ้อยคำ (Symbol) ซึ่งมีดัชนี (Index) เป็นส่วนช่วยสื่อความหมายเป็นเหตุเป็นผลทำให้ความหมายมีความชัดเจนยิ่งขึ้น นอกจากนี้แล้วยังมีการศึกษาวิเคราะห์วิธีการสร้างความหมาย 2 ลักษณะคือ Synchronic และ Diachronic

Synchronic คือการศึกษาเนื้อหาโดยพิจารณาความสัมพันธ์ที่เกิดจากสัญญาณ เรียกว่าเป็นการหารูปแบบของคู่ตรงข้ามหรือเรียกว่า **Paradigmatic Structure** เป็นการวิเคราะห์ความหมายที่แฝงเร้น (Latent)

Diachronic คือการศึกษาการดำเนินเรื่องหรือการเล่าเรื่องเน้นที่การโยงเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นไว้ด้วยกันจนสามารถเล่าเรื่องได้ หรือเรียกว่า **Syntagmatic Structure** เช่นงานของ Vladimir Propp เป็นการศึกษาวิเคราะห์ความหมายระดับผิวหน้า (Manifest) อธิบายว่าเกิดอะไรขึ้นบ้าง กล่าวคือวิเคราะห์ถึงโครงสร้างของการเล่าเรื่องของนิทานพื้นบ้านโดยมีเกณฑ์ที่ Propp ทำมาใช้ในการวิเคราะห์คือ **Function** เป็นการกระทำของตัวละครและแต่ละขั้นตอนของ **Function** หรือการกระทำนั้นคือ **Sequence** นอกจากนี้แล้วจากการวิจัยของ Propp ยังแสดงให้เห็นว่านิทานแต่ละเรื่องจะประกอบด้วยตัวละครที่มีบทบาทแตกต่างกัน ได้แก่ **ผู้ร้าย (Vilian)** คือผู้สร้างความเดือดร้อนให้แก่ชุมชนหรือผู้ที่เป็นปรปักษ์กับตัวละครในเรื่อง **ผู้ให้ (Donor)** โดยมากเป็นอาจารย์ของตัวละครหลักหรือผู้ให้คำปรึกษาในการแก้ไขปัญหา **ผู้ช่วยเหลือ (Helper)** ได้แก่ผู้ช่วยของพระเอกในการต่อสู้กับผู้ร้ายหรือช่วยเหลือตัวเองให้ผ่านพ้นอุปสรรค **เจ้าหญิง (Princess)** คือนางเอกของเรื่อง ผู้ที่พระเอกจะต้องให้ความช่วยเหลือปกป้อง **ผู้สังหาร (Hero)** เป็นตัวแทนของฝ่ายธรรมะ และเป็นผู้นำในการแก้ไขข้อขัดแย้ง และ **พระเอกจอมปลอม (False Hero)** คือตัวละครที่แสร้งเป็นคนดีแต่มักเปิดเผยความชั่วร้ายในภายหลัง ตัวละครต่างๆ ดังกล่าวตามเกณฑ์ของ Propp แล้วสามารถเปลี่ยนแปลงตามบทบาทได้มากกว่าหนึ่งบทบาท หรือตัวละครอาจมีมากกว่า (ชไมพร สุขสัมพันธ์, 2541 : 19) ในการศึกษาการสื่อสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศในการ์ตูนญี่ปุ่นต้องดำเนินวิธีการศึกษาในระบบสัญญาณวิทยาข้างต้น เพื่อวิเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่นำเสนอในการ์ตูน

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเกี่ยวกับการ์ตูนมีผู้ทำการศึกษาเป็นจำนวนมากซึ่งแตกต่างกันออกไปอย่างหลากหลาย วิทยานิพนธ์บางเล่มมีส่วนเกี่ยวข้องในด้านต่างๆ คือ

1. การศึกษาลักษณะของการสร้างอารมณ์โดยสังคมในการ์ตูนญี่ปุ่นทางโทรทัศน์ชุด "โดเรมอน" โดยดวงรัตน์ กมลโกลล ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2535 เกี่ยวกับการสร้างอารมณ์ทางสังคมในการ์ตูนชุดโดเรมอนเพื่อเข้าใจลักษณะอารมณ์ที่สร้างโดยสังคมที่ได้รับอิทธิพลจากบริบทแวดล้อมทางสังคม ค่านิยม และวัฒนธรรมต่างๆ รวมไปถึงกระบวนการสร้างและถ่ายทอดความหมายของอารมณ์ที่สร้างโดยสังคม

ซึ่งมีลักษณะอารมณ์ที่สร้างโดยสังคมอยู่ 6 อย่างได้แก่ อารมณ์สุข อารมณ์โกรธ อารมณ์รัก อารมณ์เศร้า อารมณ์กลัวและอารมณ์ริษยา อารมณ์ต่างๆ นี้ถูกกำหนดพฤติกรรมกรรมการแสดงออก โดยความคาดหวังทางสังคม ค่านิยมและวัฒนธรรมของสังคมให้บุคคลทำตามที่สังคมคาดหวัง และละเว้นพฤติกรรมที่สังคมไม่ต้องการ

2. การวิเคราะห์สัญลักษณ์ รหัส และกระบวนการสร้างรหัสในการ์ตูนญี่ปุ่น โดยชไมพร สุขสัมพันธ์ ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2541 เป็นงานวิจัยที่วิเคราะห์ถึงสัญลักษณ์ และรหัสต่างๆ ที่ปรากฏในการ์ตูนญี่ปุ่น รวมไปถึงกระบวนการสร้างรหัสในการ์ตูนญี่ปุ่นที่ถ่ายทอดความหมายมายังผู้รับสาร ซึ่งผลการศึกษาพบว่าการเล่าเรื่องในการ์ตูนญี่ปุ่นมีแบบแผนทั้งหมด 6 แบบแผนในการดำเนินเรื่องที่แน่นอน โดยเรื่องจะดำเนินไปตามลำดับการกระทำ(Function) ของตัวละครที่ชัดเจน

ส่วนที่เป็นสัญลักษณ์ (Sign) ในการ์ตูนญี่ปุ่นประกอบด้วยสัญลักษณ์ 3 ประเภท คือ ภาพเหมือน (Icon) ดัชนี (Index) และสัญลักษณ์ (Symbol) โดยมีรหัสประกอบการให้ความหมายอยู่ 4 ประเภท ได้แก่ รหัสเกี่ยวกับวัตถุสิ่งของของเรื่องใช้, รหัสที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล, รหัสที่เกี่ยวกับวัฒนธรรมประเพณี, รหัสที่เกี่ยวกับบุคคล ซึ่งรหัสต่างๆ เหล่านี้ถูกสร้างขึ้นมาจากวัฒนธรรมญี่ปุ่น

แนวคิดและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องของเหล่านี้ผู้วิจัยได้ศึกษาและนำมาปรับใช้ในการศึกษาการสื่อสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศในการ์ตูนญี่ปุ่น ดังนี้แนวคิดเรื่องกระบวนการผลิตการ์ตูนที่แปลจากภาษาญี่ปุ่น ใช้เป็นกรอบในการศึกษากระบวนการผลิตของกลุ่มผู้ผลิตที่นำมาศึกษาซึ่งสามารถตอบข้อสันนิษฐานข้อ 1 ที่ว่า บรรณาธิการและผู้แปลของสำนักพิมพ์บงกช คอ มิกส์, สำนักพิมพ์หมึกจีน, สำนักพิมพ์วิบูลย์กิจ และบริษัทTIGA เป็นกลุ่มผู้ผลิตหนังสือและวีซีดีการ์ตูนที่แปลจากภาษาญี่ปุ่นตามกระบวนการผลิตได้อย่างเหมาะสม ถัดมาคือ แนวคิดเรื่องสัญลักษณ์วิทยาใช้ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์ความหมายจากการ์ตูนเพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบความสัมพันธ์ แนวคิดเรื่องจิตวิทยาความรักและความสัมพันธ์ใช้ในการวิเคราะห์และสังเคราะห์รูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศตั้งแต่การเกิดความสัมพันธ์ การสานต่อความสัมพันธ์ การแสดงความรักและการแก้ไขปัญหาและแนวคิดเรื่องบริบทสังคมญี่ปุ่น ซึ่งแนวคิดทั้ง 3 ส่วนนี้จะใช้ในการตอบข้อสันนิษฐานที่ว่าการ์ตูนญี่ปุ่นมีการเสนอภาพรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่แตกต่างกันตามสถานการณ์ อีกทั้งยังนำไปสู่การวิเคราะห์เปรียบเทียบการสื่อสารเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างเพศที่นำเสนอออกมาเป็นรูปแบบความสัมพันธ์ในการ์ตูนญี่ปุ่นมีความถูกต้องตามแนวทางของนักจิตวิทยาในข้อสันนิษฐานข้อที่ 3 อีกด้วย